

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea Legii
nr.135/2010 privind Codul de procedură penală și a Legii
nr.286/2009 privind Codul penal**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală și a Legii nr.286/2009 privind Codul penal, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B150 din 16.04.2015,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Legii nr.286/2009 privind Codul penal.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Având în vedere intervențiile legislative preconizate, **titlul** trebuie reformulat, astfel:

„Lege pentru modificarea și **completarea** Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală și a Legii nr.286/2009 privind Codul penal”.

3. La partea introductivă a art.I, expresia „Articolul I” trebuie redată sub forma „Art.I”. În plus, pentru o corectă informare asupra intervențiilor legislative suferite de Codul de procedură penală, după expresia „din 15 iulie 2010” trebuie introdusă sintagma „cu modificările și completările ulterioare”, iar expresia finală „și completează” trebuie redată sub forma „și se completează”.

4. Ca observație de ordin general, precizăm că, în acord cu uzanța normativă, părțile dispozitive ale punctelor subsumate art.I și II trebuie formulate potrivit următoarelor modele:

„Alineatul (...) al articolului ... se modifică și va avea următorul cuprins:”

„La articolul... alineatul (...), litera ... se modifică și va avea următorul cuprins:”.

„După alineatul (...) al articolului ... se introduce/introduc un nou/noi alineat/e, alin.(...)/(...) și (...), cu următorul cuprins:”

„Alineatul (...) al articolului ... se abrogă.”

5. La art.I pct.1, referitor la norma propusă pentru art.103 alin.(2), precizăm că înlocuirea în text a expresiei „dincolo de orice îndoială rezonabilă” cu sintagma „dincolo de orice îndoială” nu poate fi susținută, întrucât nu corespunde niciunei construcții juridice existente, iar aplicarea normei ar avea ca principal efect îngreunarea posibilității condamnării persoanelor care au săvârșit infracțiuni.

Astfel cum s-a subliniat în doctrină¹, având în vedere principiul *in dubio pro reo* (corolar al prezumției de nevinovăției), prin noul Cod de procedură penală s-a adoptat *standardul probei dincolo de orice dubiu rezonabil*, potrivit căruia „pentru condamnare nu este suficient să existe o probabilitate cu privire la vinovăția autorului, ci trebuie ca probele în acest sens să creeze judecătorului o convingere care, deși admite existența unui dubiu, el trebuie să se păstreze în limite rezonabile. Dacă dubiul depășește aceste limite rezonabile, atunci nu se poate dispune o soluție de condamnare”². Or, eliminarea referirii la aceste limite rezonabile ale dubiului, așa cum se propune prin proiect, conduce la interpretarea potrivit căreia condamnarea nu s-ar putea dispune decât dacă vinovăția autorului este dovedită dincolo de existența oricărui dubiu, cât de mic ar fi acesta, lucru greu, dacă nu imposibil de obținut în practică.

¹ Cristinel Ghigheci în *Noul Cod de procedură penală comentat*, coord. Nicolae Volonciu și Andreea Simona Uzlău, Ed. Hamangiu, București, 2014, p.234.

² *ibidem*, p.231.

De altfel, soluția legislativă nici nu este susținută cu consecvență având în vedere că prin **art.I pct.19** din proiect este modificat, în sensul înlocuirii sintagmei „dincolo de orice îndoială rezonabilă” cu expresia de „în afara oricărei îndoieli”, doar alin.(2) al art.396 referitor la condamnare, nu și alin.(3) și (4), care reglementează cazurile în care se pronunță renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei, deși, ca și în cazul condamnării, și în aceste situații instanța constată că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat.

Menționăm că și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a subliniat că una dintre cerințele de bază a justiției penale este aceea că procurorul trebuie să dovedească vinovăția inculpatului *dincolo orice dubiu rezonabil*³. Mai mult decât atât, însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului utilizează acest standard de probă, atunci când analizează, de exemplu, încălcările art.3 din Convenție - Interzicerea torturii⁴.

Pentru toate aceste motive, apreciem că intervențiile legislative propuse la **art.I pct.1** și **pct.19** nu pot fi adoptate.

6. În ceea ce privește norma propusă la **art.I pct.2** pentru art.106 alin.(4), menționăm că instituirea, **sub sancțiunea nulității**, a obligativității înregistrării cu mijloace tehnice audiovideo a audierii suspectului, inculpatului, persoanei vătămate și martorilor în cursul urmăririi penale are ca efect imposibilitatea utilizării în procesul penal a probelor obținute cu încălcarea acestei reguli. Această soluție legislativă apare a fi în acord cu dispozițiile art.102 alin.(3), însă pare a fi excesivă în raport cu standardele stabilite de jurisprudența în domeniu a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, în doctrină s-a arătat că, potrivit acestei jurisprudențe, „în principiu nu este interzisă folosirea în procesul penal a unei probe obținute în mod nelegal, dacă procedura în ansamblul ei este echitabilă, iar inculpatul a avut posibilitatea contestării ei. În asemenea cazuri este considerată suficientă remedierea încălcării dreptului persoanei acuzate prin contestarea în dreptul intern a încălcării și acordarea de compensații, fără să fie necesară excluderea probei astfel obținute. (...) Se face în jurisprudența Curții o mai justă îmbinare a interesului general al societății de a se afla adevărul în cauză, astfel încât să poată fi trase la răspundere persoanele care au săvârșit

³ *Ajdarić c. Croația*, 13 decembrie 2011, pct.51 - <http://hudoc.echr.coe.int>

⁴ *Nemtsov c. Rusia*, 31 iulie 2014, pct.123 - <http://hudoc.echr.coe.int>

infracțiuni, și interesul personal al persoanelor acuzate, care impune respectarea tuturor drepturilor lor materiale și procesuale”. Din acest motiv, regula absolută a imposibilității folosirii în procesul penal a probelor obținute în mod nelegal, prevăzută la art.102 alin.(2) din Codul de procedură penală a fost atenuată prin prevederea, în alin.(3) a excluderii probelor numai în cazul nulității actului prin care s-a dispus sau s-a autorizat administrarea unei probe ori prin care aceasta a fost administrată⁵. Or, din reglementarea propusă prin proiect rezultă că, în cazul nerespectării cerinței înregistrării audierilor, sancțiunea nulității intervine *ope legis*, instituindu-se deci un nou caz de nulitate absolută, pe lângă cele prevăzute la art.281. Prin urmare, făcându-se aplicarea dispozițiilor art.102 alin.(3), probele astfel obținute ar urma să fie întotdeauna excluse, similar celor obținute prin tortură, potrivit art.102 alin.(1), deși posibila încălcare a drepturilor persoanelor audiate nu poate fi comparabilă cu situația în care acestea au fost supuse torturii.

Pentru toate aceste motive, soluția legislativă propusă la **art.I pct.2** trebuie reanalizată. În situația în care aceasta nu se va menține, este necesară eliminarea din proiect și a **pct.3 - 5 ale art.I** prin care se propune abrogarea normelor care reglementează în prezent modalitatea de înregistrare a audierilor prin mijloace tehnice audio sau audiovideo, precum și a **pct.13 al art.I**, prin care se are în vedere modificarea art.209 alin.(5). Cu privire la această din urmă normă, precizăm că introducerea, în finalul textului, a trimiterii la art.106 alin.(4) este, oricum, superfluă în condiția în care regula privind înregistrarea audierii ar fi aplicabilă în tot cursul urmăririi penale.

7. În ceea ce privește dispoziția propusă la **art.I pct.2** pentru art.106 alin.(5), menționăm că, în realitate, se instituie un caz de asistență juridică obligatorie a suspectului sau inculpatului. Fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative propuse, precizăm că, din punct de vedere al tehnicii legislative, norma trebuie reformulată, în sensul instituirii exprese a regulii potrivit căreia în cursul urmăririi penale audierea suspectului sau inculpatului nu se poate face decât în prezența avocatului ales ori numit din oficiu. În plus, menționăm că prevederea în text a sancțiunii nulității este superfluă, atâta vreme cât, potrivit art.281 alin.(1) lit.f), încălcarea dispozițiilor privind asistarea de către avocat a suspectului sau a inculpatului, precum și a celorlalte

⁵ a se vedea, în acest sens, Cristinel Ghigheci, *op.cit*, p.242.

8. La **art.I pct.6**, referitor la norma propusă pentru art.131 alin.(5), menționăm că soluția legislativă propusă nu este corelată cu ansamblul reglementării confruntării drept procedeu probatoriu. Astfel, potrivit art.131 alin.(1), **rămas nemodificat**, confruntarea se dispune de către organul judiciar când se constată că există contradicții între declarațiile persoanelor audiate în aceeași cauză, dacă aceasta este necesară pentru lămurirea cauzei. Această formulare exclude, deci posibilitatea ca suspectul sau inculpatul să poată „solicita” confruntarea „în apărarea sa”, așa cum se propune în text. Chiar dacă s-ar considera că o astfel de cerere a suspectului sau a inculpatului ar putea fi făcută în baza art.100 alin.(2), soluția privind obligativitatea efectuării confruntării în această situație este în dezacord cu dispozițiile art.100 alin.(3), potrivit cărora cererea privitoare la administrarea unor probe se admite ori se respinge motivat de către organele judiciare, precum și cu cele ale art.100 alin.(4), care stabilesc cazurile în care organele judiciare pot respinge o cerere referitoare la administrarea unor probe.

Având în vedere observațiile de mai sus, soluția legislativă trebuie reanalizată.

9. La **art.I pct.7**, referitor la art.139 alin.(4), semnalăm că soluția legislativă propusă trebuie reanalizată, în raport cu standardele de protecție a dreptului la respectarea vieții private și de familie consacrate de art.8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel cum Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în Hotărârea din 25 martie 1998 în cauza Kopp împotriva Elveției, *„apelurile telefonice care provin sau care sunt destinate localurilor profesionale, cum ar fi birourile de avocați, sunt incluse în noțiunile de „viață privată” și „corespondență” în sensul articolului 8 § 1 (vezi, în special, hotărârea Halford împotriva Regatului Unit de la 25 iunie 1997, Culegere 1997-III, p.1016, § 44, și mutatis mutandis, hotărârea Niemitz împotriva Germaniei de la 16 decembrie 1992, Seria A nr.251-B, pp.33-35, §§ 28-33)”*⁶. Așa cum s-a precizat în doctrină⁷, „drepturile reglementate de art.8 al Convenției europene sunt incluse în categoria **drepturilor condiționale**, deoarece, potrivit

⁶ Kopp c. Elveția din 25 martie 1998, pct.50 - <http://hudoc.echr.coe.int>

⁷ Corneliu Bîrsan, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole, vol.I. Drepturi și libertăți*, Editura C.H.Beck, București, 2005, p.665.

celui de-al doilea paragraf al acestui text, este permisă ingerința unei autorități publice în limita în care o asemenea ingerință este prevăzută de lege și constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru siguranța națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii (publice) și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei (publice), ori protejarea drepturilor și intereselor altor persoane”.

În jurisprudența sa⁸, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a conturat criteriile pe care trebuie să le îndeplinească legislația care autorizează ingerința în drepturile garantate de art.8 din Convenție, astfel încât reglementarea actuală cuprinsă în art.139 alin.(4) ar putea fi analizată și îmbunătățită, eventual, din perspectiva respectării acestor criterii. A exclude total posibilitatea unei ingerințe legitime a autorității în dreptul garantat de art.8 din Convenție pentru o anumită categorie profesională echivalează cu transformarea acestuia într-un drept intangibil, similar dreptului de a nu fi supus torturii, de exemplu. O astfel de soluție trebuie însă reanalizată în raport cu standardele de protecție garantate de însăși Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

10. La art.I pct.8, referitor la abrogarea art.141, care reglementează procedura privind autorizarea temporară a unor măsuri de supraveghere tehnică de către procuror, fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative, apreciem că se impune, totuși reanalizarea acesteia, având în vedere situațiile concrete care pot apărea în instrumentarea cauzelor penale, în care o întârziere de câteva ore ar putea avea ca efect imposibilitatea aflării adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana suspectului sau inculpatului. Menționăm că în analiza acestei norme, în doctrină⁹ s-a apreciat că prin această procedură s-ar „câștiga” în jur de 8 - 10 ore, perioadă care poate varia însă în funcție de încărcarea instanței, de momentul din zi în care poate fi făcută cererea, de programul judecătorilor, de zilele libere de la sfârșitul de săptămână sau de sărbătorile legale.

⁸ a se vedea, cu titlul de exemplu, hotărârile în cauzele *Kopp c. Elveția* din 25 martie 1988; *Weber and Saravia c. Germania* din 29 iunie 2006; *Iordachi și alții c. Moldovei* din 10 februarie 2009 și cauzele citate în aceste hotărâri.

⁹ Cătălin Mihai Chiriță în *Noul Cod de procedură penală comentat*, coord. Nicolae Volonciu și Andreea Simona Uzlău, Ed. Hamangiu, București, 2014, p.318.

11. La **art.I pct.9**, referitor la art.173 alin.(2), precizăm că norma propusă este insuficient de precisă în ceea ce privește identificarea „instituțiilor prevăzute de lege” care ar urma să desemneze expertul. Avem în vedere faptul că norma din alin.(3), **rămasă nemodificată**, cuprinde o dispoziție similară celei propuse pentru alin.(2), în ceea ce privește modalitatea de desemnare a expertului în cazul în care expertiza urmează să fie efectuată de o instituție medico-legală, de un institut sau laborator de specialitate. Prin urmare, norma din alin.(2) ar avea în vedere alți experți decât cei vizați de alin.(3), respectiv experții tehnici judiciari care și-au dobândit această calitate în condițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, aprobată prin Legea nr.156/2002, cu modificările și completările ulterioare. Precizăm însă, că această categorie de experți nu își desfășoară activitatea în cadrul unei „instituții”, astfel încât textul propus prin proiect nu întrunește condiția clarității și, deci, a previzibilității, întrucât din formularea prea vagă nu rezultă cine anume ar urma să desemneze expertul.

Pe de altă parte, din punct de vedere al tehnicii legislative, norma din alin.(3) nici nu s-ar mai justifica, întrucât formularea propusă pentru alin.(2) ar avea în vedere și ipoteza reglementată de aceasta. Totodată, modificarea alin.(2) în sensul propus prin proiect ar face necesară și modificarea alin.(6), în sensul prevederii, și în această normă, a faptului că numele expertului desemnat este comunicat organului judiciar de „instituția” vizată de norma propusă prin proiect.

Pentru toate aceste motive, norma propusă pentru art.173 alin.(2) trebuie reanalizată.

12. Tot la **art.I pct.9**, referitor la norma propusă pentru art.173 alin.(4), apreciem că soluția legislativă de eliminare a posibilității procurorului de a solicita ca un expert recomandat de acesta să participe la efectuarea expertizei trebuie reanalizată, având în vedere că acest drept este menținut în ceea ce privește părțile și subiecții procesuali principali. Menționăm că motivele instituirii acestei diferențieri de tratament nu sunt precizate în Expunerea de motive, care, la pct.6 face doar referiri generice la evitarea eventualelor incompatibilități și la asigurarea transparenței actului de justiție, principii care nu se înțelege cum ar putea fi încălcate prin solicitarea procurorului ca un expert recomandat de acesta să participe la efectuarea expertizei.

13. La **art.I pct.10**, referitor la art.175 alin.(2), din reglementarea propusă rezultă că, în cazul nerespectării cerinței ca expertul să nu se raporteze la conținutul și concluziile raportului de constatare, sancțiunea nulității intervine *ope legis*, instituindu-se deci, un nou caz de nulitate absolută, pe lângă cele prevăzute la art.281. Dincolo de gravitatea sancțiunii instituite, este de analizat dacă o astfel de reglementare este corelată cu art.172 alin.(9), **rămas nemodificat**, care stabilește situațiile în care se poate dispune efectuarea unei constatări. Astfel, potrivit art.172 alin.(9), constatarea nu poate fi dispusă oricând de către organul de urmărire penală, ci doar când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Prin urmare, este posibil ca, în anumite situații, pentru efectuarea corectă și completă a expertizei, să fie necesară luarea în considerare a anumitor aspecte consemnate în raportul de constatare. Pe de altă parte, este greu de înțeles cum s-ar mai putea efectua expertiza și de ce s-ar institui interdicția raportării conținutului și concluziile raportului de constatare pentru acele situații în care, potrivit art.172 alin.(12), expertiza este dispusă tocmai ca urmare a contestării concluziilor raportului de constatare.

Pentru aceste motive, este necesară reanalizarea normei propuse pentru art.175 alin.(2) la **art.I pct.10**.

14. La **art.I pct.11**, apreciem că norma propusă pentru art.178 alin.(6) este superfluă în raport cu dispozițiile art.178 alin.(4) lit.c) care, stabilind cuprinsul concluziilor raportului de expertiză, instituie obligația expertului de a se raporta, întotdeauna, la obiectivele expertizei stabilite de organele judiciare. Or, potrivit art.172 alin.(1), obiectivele expertizei nu pot viza decât constatarea, clarificarea sau evaluarea unor **fapte ori împrejurări** ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, și nu stabilirea vinovăției suspectului sau a inculpatului, așa cum ar rezulta din textul propus.

15. La **art.I pct.12**, precizăm că norma propusă pentru art.202 alin.(1) nu poate fi adoptată, întrucât, prin condițiile reglementate se impune, practic, organelor judiciare să încalce prezumția de nevinovăție consacrată de art.23 alin.(11) din Constituție. Avem în vedere faptul că, prin instituirea condiției ca dispunerea măsurilor preventive să nu poată fi posibilă decât în cazul în care „există probe concrete din care rezultă dincolo de orice îndoială că o persoană a săvârșit o infracțiune”, ordonanța sau încheierea prin care se dispun

măsurile preventive va trebui să cuprindă motivarea expresă a acestui aspect, realizându-se astfel o pronunțare a organului judiciar asupra vinovăției suspectului sau inculpatului, care înfrânge în mod absolut prezumția de nevinovăție. Având în vedere scopul măsurilor preventive, precum și caracterul opțional, adiacent, provizoriu și reversibil al acestora, luarea lor nu poate fi condiționată, similar condamnării, de existența unor probe din care rezultă „dincolo de orice îndoială” faptul că o persoană a săvârșit o infracțiune.

Precizăm că o astfel de condiție nu este în acord nici cu standardul de protecție instituit de dispozițiile art.5 alin.(1) lit.c) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, potrivit căreia o persoană poate fi lipsită de libertatea sa, potrivit căilor legale, dacă a fost arestată sau reținută în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, **atunci când există motive verosimile de a se bănuie că a săvârșit o infracțiune** sau când există motive temeinice de a se crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșească o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia.

Observațiile sunt valabile, în ceea ce privește referirea la „probe concrete din care rezultă, dincolo de orice îndoială că inculpatul a săvârșit o infracțiune” și pentru partea introductivă și lit.d) ale art.223 alin.(1), precum și pentru alin.(2) al art.223, astfel cum sunt propuse la **art.I pct.14.**

Pe cale de consecință, nu poate fi adoptată nici incriminarea cuprinsă în norma propusă pentru art.283 alin.(3) din Codul penal la **art.II pct.5.**

16. Referitor la art.223 alin.(1) și (2), propuse la **art.I pct.14,** semnalăm că din reglementarea propusă rezultă interdicția generală de a se putea dispune măsura arestării preventive în cazul infracțiunilor pedepsite cu închisoare mai puțin de 5 ani, sau, în anumite cazuri, mai puțin de 3 ani. Potrivit Expunerii de motive, această soluție legislativă are în vedere faptul că arestarea nu poate fi aplicată pentru săvârșirea unei infracțiuni care generează un pericol social redus pentru ordinea publică. Menționăm însă, că gravitatea faptei de care este acuzat inculpatul nu poate reprezenta criteriul determinant pentru aplicarea unei măsuri preventive, având în vedere scopul acestor măsuri, astfel cum acesta este prevăzut la art.202 alin.(1). Precizăm că, potrivit reglementării actuale, cazurile în care se poate dispune arestarea preventivă prevăzute la art.223 alin.(1) sunt „cazuri independente de

existența unei stări de pericol pentru ordinea publică”¹⁰. Acestea „dau conținut scopului generic al măsurilor preventive ilustrat de art.202 alin.(1) NCPP”¹¹.

O astfel de reglementare este, de altfel, în acord și cu standardele instituite de art.5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Pe de altă parte, nici în cazul reglementat în prezent de art.223 alin.(2), care este „fundamentat pe necesitatea de a-l priva pe inculpat de libertate pentru a preîntâmpina un pericol pe care lăsarea sa în libertate l-ar genera pentru *ordinea publică*”¹², deși condiția referitoare la pedeapsa prevăzută de lege este esențială, criteriul gravității faptei nu este criteriul determinant pentru aprecierea respectivului pericol în cazul în care infracțiunea este una dintre cele avute în vedere de text. Așa cum a reținut Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea din 1 iulie 2008 pronunțată în cauza Calmanovici împotriva României¹³, „chiar și în absența unei jurisprudențe naționale care să fie în mod constant coerentă în materie, instanțele interne au definit de-a lungul timpului criterii și elemente care trebuie avute în vedere în analiza existenței „pericolului pentru ordinea publică”, printre care **reacția publică declanșată din cauza faptelor comise, starea de nesiguranță ce ar putea fi generată prin lăsarea sau punerea în libertate a acuzatului, precum și profilul personal al acestuia**” (paragraful 97, s.n.)

În aceste condiții, eliminarea *de plano* a posibilității dispunerii măsurii arestării preventive în cazul săvârșirii unor infracțiuni considerate a fi de gravitate mai mică, mai ales pentru acele situații în care raportarea la gravitatea faptei nu prezintă relevanță - cum sunt cele din cuprinsul actualului art.223 alin.(1) – este discutabilă.

17. La art.I pct.15, fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative cuprinse în norma propusă pentru art.224 alin.(3), semnalăm că prevederea expresă în lege a unor situații legate de persoana inculpatului care nu pot fi luate în considerare de către organul judiciar care decide asupra aplicării unei măsuri preventive pare a fi în contradicție cu dispozițiile art.218 alin.(2) și ale art.223 alin.(2). Precizăm că aceste norme instituie, printre criteriile pe care

¹⁰ Daniel Atasiei în *Noul Cod de procedură penală comentat*, coord. Nicolae Volonciu și Andreea Simona Uzlău, Ed. Hamangiu, București, 2014, p.503.

¹¹ *idem*.

¹² *ibidem*, p.507

¹³ publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.283 din 30 aprilie 2009

organele judiciare trebuie să le utilizeze pentru aprecierea îndeplinirii condițiilor pentru aplicarea arestului la domiciliu și arestării preventive, și criteriul general constând în „alte împrejurări privind persoana față de care se ia măsura”, fără a prevedea vreo limitare cu privire la sfera împrejurărilor care pot fi avute în vedere. Propunem, de aceea, reanalizarea normei sub acest aspect. Observația este valabilă și pentru art.225 alin.(9), astfel cum este propus la **art.I pct.16**.

18. La art.I pct.20, referitor la norma propusă pentru art.542 alin.(1), expresia „prevăzute de art.538 și 539” trebuie redată sub forma „prevăzute la art.538 și 539”

19. La art.I pct.21, semnalăm că modificarea art.591 alin.(2) prin prevederea expresă, în finalul textului, a obligativității efectuării raportului de expertiză medico-legală, dacă înscrisurile medicale anexate cererii de amânare atestă un diagnostic de boală incurabilă, nu se justifică. Precizăm că din forma în vigoare, rezultă că se impune efectuarea obligatorie a expertizei medico-legale, în toate cazurile. Această soluție rezultă, de altfel, din redactarea propusă prin proiect, întrucât, potrivit tezei a treia a normei, soluționarea cauzei nu se poate realiza decât **după primirea raportului de expertiză medico-legală**. Pentru aceste motive, **pct.21 al art.I** trebuie eliminat din proiect.

20. La art.I pct.22, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, expresia „în cazul prevăzut la art.589 alin.(1) lit.(a), precum și la lit.(b) a prezentului articol” trebuie redată sub forma „în cazul prevăzut la art.589 alin.(1) lit.**a**), precum și la lit.**b**)”.

21. La art.I pct.23 semnalăm că, pentru o mai bună sistematizare normativă, dispoziția propusă pentru art.593 alin.(4), prin care se stabilește termenul în care trebuie soluționată cererea de întrerupere a executării pedepsei în cazul prevăzut la art.592 alin.(1) lit.b), ar trebui prevăzută înaintea dispoziției din alin.(3) al art.593, care stabilește calea de atac împotriva hotărârii instanței.

Pentru acest motiv, **partea dispozitivă a pct.23** trebuie reformulată, astfel:

„După alineatul (2) al articolului 593 se introduce un nou alineat, alin.(2¹), cu următorul cuprins:”.

În continuare, se va reda norma propusă, cu precizarea că, pentru corelare cu terminologia Codului de procedură penală, precum și pentru un plus de rigoare în exprimare, textul trebuie reformulat, astfel:

„În cazul prevăzut la art.592 alin.(1) lit.b), cererea de întrerupere a executării pedepsei se soluționează în 3 zile de la data primirii raportului de expertiză medico-legală”.

22. La art.I pct.24, semnalăm că norma propusă pentru art.597 alin.(9) este redactată imprecis, fără respectarea normelor gramaticale. Din reglementarea referitoare la neaplicarea prevederilor „prezentului articol” condamnatului aflat în situația prevăzută la art.592 alin.(1) lit.b) „în sensul aducerii la judecată”, rezultă că s-a avut în vedere acordarea posibilității judecării cererii de întrerupere a executării pedepsei în lipsa persoanei condamnate. Precizăm însă, că o astfel de normă nu este necesară, întrucât, potrivit art.597 alin.(5), procedurii de judecată a cererii de întrerupere a executării pedepsei îi sunt aplicabile dispozițiile titlului III al Părții speciale, prin urmare inclusiv cele ale art.364 alin.(4). Precizăm că, potrivit acestei norme, pe tot parcursul judecății, inculpatul, inclusiv în cazul în care este privat de libertate, poate cere, în scris, să fie judecat în lipsă, fiind reprezentat de avocatul său ales sau din oficiu. Menționăm că posibilitatea aplicării acestei norme este subliniată și în doctrină¹⁴.

Pe de altă parte, norma propusă prin proiect pentru art.597 alin.(9) nici nu este completă, întrucât nu face nicio referire la reprezentarea persoanei condamnate care urmează a fi judecată în lipsă.

Pentru toate aceste motive, propunem eliminarea din proiect a **pct.24 al art.I**.

23. La partea introductivă a art.II, pentru o corectă informare normativă, după expresia „din 24 iulie 2009” trebuie introdusă sintagma „cu modificările și completările ulterioare”.

24. La art.II pct.1, fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative propuse, semnalăm că din redactarea textului rezultă că s-a avut în vedere adoptarea, în ceea ce privește sancționarea concursului de infracțiuni, a unui sistem *sui-generis* între sistemul absorbției și sistemul cumulului juridic, care nu este la adăpost de unele critici. Precizăm că, potrivit normei propuse, în

¹⁴ Raluca Moroșanu în *Noul Cod de procedură penală comentat*, coord. Nicolae Volonciu și Andreea Simona Uzlău, Ed. Hamangiu, București, 2014, p.1403.

funcție de pedepsele cu închisoarea aplicate pentru infracțiunile aflate în concurs, pedeapsa rezultantă va fi stabilită fie potrivit sistemului absorbției, fie potrivit sistemului cumulului juridic, după cum urmează:

- dacă pedeapsa cea mai grea dintre cele aplicate este stabilită la limita maximă specială, se va aplica această pedeapsă, fără a se mai putea adăuga un spor. O astfel de soluție, în care pedeapsa cea mai grea le absoarbe pe cele mai ușoare (sistemul absorbției) a fost criticat în doctrină, deoarece „crează pentru infractor impresia de impunitate”¹⁵ pentru infracțiunile mai puțin grave, poate reprezenta o încurajare pentru infractorul ce a săvârșit o infracțiune gravă, de a săvârși și alte infracțiuni mai puțin grave pentru care pedepsele vor fi absorbite în pedeapsa pentru infracțiunea mai gravă”¹⁶.

- dacă pedeapsa cea mai grea dintre cele aplicate este stabilită sub limita maximă specială, se va putea aplica doar sporul constând în diferența până la limita maximă, fără a se mai putea aplica, dacă acest maxim nu este îndeplătit, și un alt spor, potrivit cumulului juridic, astfel cum acesta era reglementat în Codul penal de la 1969.

O astfel de reglementare neunitară a tratamentului sancționator al concursului de infracțiuni nu poate fi acceptată, fiind necesară, de aceea, reanalizarea normei propuse la **art.II pct.1** sub toate aceste aspecte.

25. La art.II pct.2, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, partea dispozitivă trebuie reformulată, astfel:

„**2. La articolul 154 alineatul (1), literele c) - e)** se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

În continuare, se vor reda normele propuse, marcate cu litere mici ale alfabetului urmate de paranteză, și nu încadrate între paranteze.

Precizăm că stabilirea termenelor de prescripție a răspunderii penale reprezintă o opțiune de politică penală a legiuitorului, însă este de analizat în ce măsură se impune modificarea propusă, având în vedere perioada scurtă de timp trecută de la intrarea în vigoare a noului Cod penal.

¹⁵ V.Dongoroz, *Drept penal*, 1939, p.339, *apud* Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *Drept penal român. Partea generală*, Ediția a VII-a, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p.277.

¹⁶ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *Drept penal român. Partea generală*, Ediția a VII-a, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p.277.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru norma propusă la **art.II pct.3** pentru art.183.

26. La art.II pct.4, precizăm că norma propusă pentru art.268 alin.(1) nu este completă, întrucât din formularea propusă nu rezultă care sunt limitele pedepsei în cazul în care infracțiunea care face obiectul denunțului sau plângerii este sancționată doar cu amendă, nu și cu închisoare. Pentru asigurarea unei reglementări complete, apreciem că textul ar trebui să se refere la sancționarea respectivei fapte „cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea care face obiectul denunțului sau plângerii, ale cărei limite se reduc la jumătate”.

27. La art.II pct.6 și 7, fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative cuprinse în normele propuse pentru art.290 alin.(3) și art.292 alin.(2), apreciem că Expunerea de motive ar trebui completată cu date din care să reiasă fundamentul care a stat la baza alegerii termenului de 6 luni. În plus, semnalăm că referirea, la pct.II.6 din Expunerea de motive, la permisiunea acordată de textul în vigoare ca „mituitorul să beneficieze de o clauză de imunitate pe un timp nedeterminat” nu este corectă în raport cu dispozițiile art.290 alin.(2) din Codul penal, potrivit cărora mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta **mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta**.

28. La art.II pct.8, semnalăm că art.296¹, propus a fi introdus, are ca obiect, de fapt, incriminarea a două infracțiuni, cu mai multe variante. Astfel, o primă infracțiune este cea prevăzută în cuprinsul alin.(1) - (3), în vreme ce cea de a doua infracțiune este cea prevăzută în cuprinsul alin.(4) și (5).

Ca observație de ordin general, semnalăm că nu se înțelege de ce aceste două infracțiuni ar urma să facă parte din categoria infracțiunilor de serviciu, atâta vreme cât valorile sociale periclitare par a fi, mai degrabă, cele supuse ocrotirii prin incriminările referitoare la infracțiunile contra înfăptuirii justiției.

29. Referitor la normele propuse la art.II pct.8 pentru art.296¹ alin.(1) -(3), semnalăm că faptele incriminate ar putea constitui, de fapt, infracțiunea de cercetare abuzivă, prevăzută la art.280 alin.(1) din Codul penal. Este adevărat că legiuitorul poate prevedea drept infracțiune de sine stătătoare anumite variante ale unei fapte deja incriminate, însă recurgerea la această soluție legislativă trebuie să fie motivată de necesitatea agravării sau, după caz, a atenuării

tratamentului sancționator. Or, potrivit proiectului, în varianta-tip, fapta incriminată de art.296¹ alin.(1) se pedepsește cu aceeași pedeapsă ca și infracțiunea prevăzută de art.280 alin.(1).

În ceea ce privește modalitatea de redactare a normelor propuse pentru art.296¹ alin.(1) - (3), semnalăm că textele nu îndeplinesc cerința previzibilității dedusă din principiul legalității. Astfel, sunt utilizate noțiuni neconsacrate de Codul penal și Codul de procedură penală, cum ar fi:

- „lucrător de cercetare penală” - în loc de „organ de cercetare penală”;

- „de a promite ... o situație procesuală care să ducă la neluarea unei măsuri preventive” - în condițiile în care noțiunea de „situație procesuală” nu este definită în legislația penală;

- „promisiunea constă în înlăturarea răspunderii penale” - în condițiile în care organele judiciare nu pot „înlătura răspunderea penală”, ci pot, potrivit competenței specifice, fie dispune soluții de neurmărire sau netrimiteră în judecată, fie pronunța achitarea. Precizăm, de altfel, că înlăturarea răspunderii penale nu poate interveni decât pentru cauzele reglementate în cuprinsul Titlului VII din Codul penal (amnistie, prescripția răspunderii penale, lipsa plângerii prealabile, retragerea plângerii prealabile și împăcarea), cauze care nu depind de voința organelor judiciare.

- „promisiunea ajunge în faza de executare” - din redactarea utilizată rezultă că s-ar avea în vedere, de fapt „promisiunile” la care se face referire la alin.(1) și (3), însă nu se poate înțelege ce anume situație este semnificată prin această sintagmă, în condițiile în care „promisiunile” „se îndeplinesc”, nu „ajung în faza de executare”. În plus, nu se înțelege la care anume maxim special prevăzut de lege se face trimiterea.

Având în vedere toate aceste aspecte, alin.(1) - (3) ale art.296¹, propuse la **art.II pct.8** nu pot fi adoptate.

30. Referitor la normele propuse la **art.II pct.8** pentru art.296¹ alin.(4) și (5), semnalăm următoarele:

- a) În ceea ce privește incriminarea propusă la art.296¹ alin.(4), precizăm că fapta nu ar putea fi săvârșită de către „lucrătorul de cercetare penală”, ci doar de către procuror. Avem în vedere faptul că „soluționarea” plângerii sau a denunțului, la care se referă textul propus, reprezintă, de fapt, în terminologia Codului de procedură penală, instituția „rezolvării cauzei”, reglementată în Capitolul V al

Titlului I din Partea specială a Codului. Or, potrivit art.327, doar procurorul este competent să rezolve cauzele, fie prin emiterea rechizitoriului, fie prin emiterea ordonanței prin care clasează sau renunță la urmărire. Din acest motiv, referirea la „lucrătorul de cercetare penală”, din cuprinsul normei propuse pentru art.296¹ alin.(4) nu este corectă.

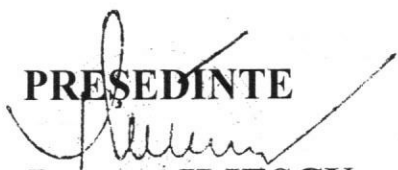
b) Stabilirea drept infracțiune, în art.296¹ alin.(4), a nesoluționării unei plângeri sau a unui denunț în termen de 2 ani de la data sesizării este instituită, potrivit Expunerii de motive, în scopul „de a crește operativitatea actului de justiție și de a evita eventualele abuzuri ale organelor judiciare constând în întârzierea în mod intenționat a soluționării cauzelor până la împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale sau în reluarea cercetărilor după un timp îndelungat în funcție de interesul ascuns al organelor judiciare pentru a produce prejudicii persoanei cercetate”. În acest context, precizăm că incriminarea propusă nici nu rezolvă, neapărat, motivele care au stat la baza instituirii ei. Astfel, după eventuala angajare a răspunderii penale a „lucrătorului de cercetare penală” sau a procurorului care au avut în lucru respectiva cauză, organele care vor continua să desfășoare urmărirea penală nu vor mai fi ținute de respectivul termen de 2 ani de la data sesizării, care se va fi deja epuizat. În acest context, semnalăm că, în anumite situații, nici nu se va putea stabili cine este subiectul activ al infracțiunii. Astfel, dacă din motive obiective cauza este repartizată, succesiv, mai multor procurori, nu rezultă care dintre ei va răspunde pentru nerezolvarea acesteia în termen de 2 ani. Precizăm că, printr-o aplicare strictă a normei, ar rezulta că, în situația în care un procuror preia cauza doar cu câteva zile înainte de expirarea termenului de 2 ani de la data sesizării, acesta va fi subiectul activ al infracțiunii. O astfel de soluție legislativă este însă cel puțin discutabilă.

Menționăm că nici interpretarea normei în sensul instituirii unui termen maxim pentru desfășurarea urmăririi penale nu poate fi acceptată, atâta vreme cât Codul de procedură penală nu o prevede în mod expres. De altfel, o limitare în timp, prin lege, a duratei urmăririi penale nici nu ar putea fi susținută, atâta vreme cât activitățile necesare pentru finalizarea urmăririi în cauzele complexe ar putea, cel puțin teoretic, să dureze mai mult de 2 ani.

Precizăm că legislația cuprinde în prezent mijloace pentru dinamizarea procesului penal, cum ar fi, de pildă, procedura contestației privind durata procesului penal, reglementată de art.488¹ - 488⁶ din Codul de procedură penală. Menționăm astfel că suspectul, inculpatul, persoana vătămată, partea civilă, partea responsabilă civilmente, precum și, în faza de judecată, procurorul, pot introduce contestația dacă activitatea de urmărire penală sau de judecată nu se îndeplinește într-o durată rezonabilă, solicitând accelerarea procedurii. Potrivit art.488¹ alin.(1), atunci când contestația este întemeiată, odată cu admiterea acesteia se stabilește termenul în care procurorul să rezolve cauza potrivit art.327 din Codul de procedură penală, respectiv instanța de judecată să soluționeze cauza, precum și termenul în care o nouă contestație nu poate fi formulată.

Pe de altă parte, precizăm că nerespectarea în mod repetat și din motive imputabile a dispozițiilor legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor ori întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor, din motive imputabile, de către procuror constituie abatere disciplinară potrivit art.99 lit.h) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru toate aceste motive, incriminările cuprinse în art.296¹ alin.(4) și (5), astfel cum sunt propuse la **art.II pct.8**, nu pot fi acceptate.

PREȘEDINTE
dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr.

1748/13.05.2015.

Lege privind Codul de procedură penală

Decizia ICCJ nr. 25/2014- M.Of. nr. 935/22 dec. 2014(art. 480-485);Decizia ICCJ nr. 5/2014- M.Of. nr. 80/30 ian. 2015(art. 347, 348);Decizia ICCJ nr. 3/2015- M.Of. nr. 150/2 mar. 2015(art. 431 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 4/2015- M.Of. nr. 157/5 mar. 2015(art. 215 alin. (8));Decizia ICCJ nr. 2/2015- M.Of. nr. 159/6 mar. 2015(art. 465);Decizia ICCJ nr. 7/2015- M.Of. nr. 234/6 apr. 2015(art. 399 alin. (3) lit. d) și alin. (4));Decizia ICCJ nr. 5/2015- M.Of. nr. 248/10 apr. 2015 (art. 426);

1 promulgată prin D. nr. 774/2010

M. Of. nr. 486/15 iul. 2010

Decret pentru promulgarea Legii privind Codul de procedură penală

448.

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale

modifică, la 1 februarie 2014, art. 1 alin. (2), art. 3 alin. (1) lit. c), art. 3 alin. (3) și (6), art. 10 alin. (3), art. 12 alin. (3), art. 17 alin. (2), art. 19 alin. (1) și (3), art. 20 alin. (6) și (7), art. 21 alin. (1) și (3), art. 24 alin. (2), art. 25 alin. (1), art. 25 alin. (5), art. 26 alin. (1) și (3), art. 27 alin. (2) și (7), art. 31, art. 36 alin. (1) lit. a) și b), art. 38 alin. (1) lit. d), art. 40 alin. (1), art. 40 alin. (4), art. 43 alin. (3), art. 48 alin. (1), art. 53 lit. e) și f), art. 56 alin. (1) și (3) - (5), art. 58 alin. (3), art. 63 alin. (3) și (4), art. 64 alin. (4), art. 65 alin. (4), art. 67 alin. (4), art. 69 alin. (2), art. 71, art. 72 alin. (1), (5) și (6), art. 73 alin. (3), (4) și (5), art. 74 alin. (1) - (3), art. 75 alin. (2) - (4), art. 76, art. 80 alin. (1), art. 85 alin. (2), art. 86, art. 88 alin. (3) și (4), art. 91 alin. (2) și (3), art. 92 denumirea marginală, art. 92 alin. (1), (6) și (7), art. 93 alin. (1), art. 94 alin. (1), (3) și (4), art. 97 alin. (2) lit. e), art. 100 alin. (3), art. 102 alin. (3), art. 103 alin. (3), art. 105 alin. (4), art. 106, art. 107 alin. (1), art. 108 alin. (3), art. 109 alin. (3), art. 110 alin. (1) și (4), art. 116 alin. (3), art. 117 alin. (4), art. 118, art. 121 alin. (6), art. 129 alin. (1) și (3), art. 131 alin. (4), art. 133 alin. (2), denumirea cap. IV din titlul IV al Părții generale, art. 138 alin. (1), (2), (9) - (11) și (13), art. 139 alin. (2) și (4), art. 142 alin. (2), art. 143 alin. (4), art. 144 alin. (3), art. 146 alin. (3), art. 148, art. 149, art. 150, art. 151 alin. (3) lit. c) și alin. (8), art. 152, art. 153, denumirea cap. V din titlul IV al Părții generale, art. 154, denumirea cap. VI din titlul IV al Părții generale, art. 157, art. 158 alin. (2) lit. b) și d), art. 158 alin. (7) lit. i), art. 158 alin. (8), art. 159 alin. (10), art. 159 alin. (14) lit. c), art. 162 alin. (4) și (5), art. 168 denumirea marginală, art. 168 alin. (2), art. 168 alin. (6) lit. f), art. 168 alin. (8), art. 168 alin. (11), art. 168 alin. (12), art. 168 alin. (13) lit. a), art. 170 alin. (1), art. 170 alin. (2), denumirea cap. VII din titlul IV al Părții generale, art. 172, art. 173 alin. (2), art. 178 alin. (4) lit. b), art. 184 alin. (1), (3), (14) și (16), art. 185 alin. (8) lit. e), art. 188 alin. (1) și (2), art. 189 alin. (3), art. 190 alin. (1), (5) și (7) - (10), art. 191 alin. (1), (3) și (4), art. 192 denumirea marginală și alin. (1), art. 193 alin. (2) și (3), art. 194 denumirea marginală, art. 195 denumirea marginală și partea introductivă a alin. (1), art. 196 alin. (3), art. 198 alin. (1) și (2), art. 203 alin. (2) și (5), art. 204 alin. (1), (2), (6), (11) și (12), art. 205 alin. (2), (6) și (10), art. 206 alin. (7), art. 209 alin. (4), art. 210 alin. (2) și (6), art. 212, art. 213, art. 215 alin. (2) lit. d), art. 215 alin. (5) și (7) - (9), art. 216 alin. (2), art. 217, art. 220 alin. (2), art. 221 alin. (2) lit. b) și alin. (7), art. 228, art. 231, art. 238 alin. (2), art. 239 alin. (2),

art. 240 alin. (1), art. 241 alin. (1) lit. d),
 art. 242 alin. (5), (7) și (8), art. 243 alin.
 (4), art. 249, art. 253, art. 257 alin. (2), (5)
 și (6), art. 259 alin. (5), art. 260 alin. (2),
 art. 261 alin. (4), art. 262 alin. (2), art.
 263, art. 266 alin. (1), art. 276 alin. (1) și
 (3), art. 283 alin. (4) lit. g), art. 283 alin.
 (4) lit. o), art. 284, art. 286 alin. (4), art.
 288 alin. (2), art. 289 alin. (2), art. 291,
 art. 293 alin. (3) și (4), art. 294 alin. (1) -
 (3), art. 296 alin. (2) și (3), art. 298 alin.
 (2), art. 305 alin. (3), art. 306 alin. (1) și
 (5), art. 308, art. 309 alin. (1), art. 311
 alin. (1) și (2), art. 315 alin. (1) și (2), art.
 316 alin. (1), art. 318, art. 321 alin. (2),
 art. 326, art. 328 alin. (1), art. 334 alin.
 (2), art. 335 alin. (2) - (4), art. 339 alin.
 (4), art. 341, art. 342, art. 343, art. 344,
 art. 345, art. 346, art. 347, art. 349, art.
 351 alin. (2), art. 352 alin. (7), (8) și (10) -
 (12), art. 353 denumirea marginală și alin.
 (1), (2) și (7), art. 356 alin. (4), art. 360
 alin. (2), art. 363 alin. (4), art. 366, art.
 368 alin. (1), (2) și (4), art. 370 alin. (2) și
 alin. (4) lit. e), art. 374, art. 375, art. 377,
 art. 378 alin. (1) și (3) - (5), art. 381 alin.
 (3), (6), (8), (10) și (12), art. 386 alin. (1),
 art. 391 alin. (1), art. 395, art. 396 alin.
 (3), (4) și (8), art. 399 alin. (8) și (9), art.
 403 alin. (2) și (3), art. 404 alin. (1) - (3) și
 (7), art. 407, art. 409 alin. (1) lit. e), art.
 412, art. 420 alin. (12), cap. IV din titlul III
 al Părții speciale devine secțiunea I din
 cap. V titlul III al Părții speciale, secțiunile
 1-3 ale cap. V din titlul III al Părții
 speciale devin secțiunile 2-4 ale cap. V din
 titlul III al Părții speciale, art. 426, art.
 429 alin. (1), art. 434 alin. (2), art. 436
 alin. (1) lit. b), art. 438 alin. (1) pct. 1, art.
 439 alin. (1), art. 440 alin. (2), art. 441
 alin. (1), art. 453 alin. (3) și (4), art. 459
 alin. (1), art. 460 alin. (1), art. 465 alin.
 (3), (4) și (12), art. 466 alin. (1) - (3), art.
 468 alin. (1), art. 469, art. 471 alin. (1),
 art. 473 alin. (1), (2) și (9), cap. VI din
 titlul III al părții speciale, denumirea
 secțiunii a 2-a, art. 475, art. 476, art. 477,
 art. 482 lit. h), art. 485 alin. (1), art. 486,
 art. 488, art. 491, art. 492, art. 493, art.
 494, art. 496, art. 497 alin. (1) și (2), art.
 498, art. 502 alin. (1) și (2), art. 503 alin.
 (2), art. 506 alin. (4), art. 509 alin. (3),
 art. 511, art. 516 alin. (2), art. 523 alin.
 (2), art. 524, art. 525, art. 526 alin. (3), art.
 528 alin. (2), art. 548 alin. (1), art. 554
 alin. (2), art. 555 alin. (1), art. 556 alin.
 (1), art. 557 denumirea marginală, art.
 559, art. 560 alin. (2), art. 562, art. 564,
 art. 574, art. 576 alin. (2), Partea specială
 titlul V cap. III denumirea secțiunii I, art.
 582, art. 583, art. 585 alin. (1), art. 587
 alin. (4), art. 588 alin. (1), (3) și (4), art.
 589 alin. (1) lit. a), art. 591 alin. (3), art.
 592 alin. (1);
 introduce alin. (6) la art. 25, lit. e_1) la art.

36 alin. (1), lit. e) - h) la art. 38 alin. (1), lit. d) și e) la art. 39 alin. (1), secțiunea a 6-a după art. 63, alin. (5) și (6) la art. 64, lit. g_1) la art. 81 alin. (1), alin. (2) la art. 81, lit. a_1) la art. 83, lit. g_1) la art. 83, alin. (8) la art. 94, alin. (3) la art. 97, alin. (4) la art. 108, alin. (9) la art. 140, art. 142_1, alin. (2_1) la art. 143, alin. (16) la art. 168, secțiunea a 3-a după art. 168, alin. (2_1) - (2_5) la art. 170, art. 181_1, alin. (17) la art. 209, alin. (4) la art. 218, alin. (4) la art. 220, alin. (11) la art. 222, alin. (3) la art. 227, alin. (4_1) la art. 230, alin. (1_1) la art. 241, art. 252_1 - 252_4, alin. (8) la art. 257, alin. (7_1) la art. 259, alin. (13) la art. 259, alin. (2_1) și alin. (7) la art. 260, art. 261_1, denunțarea marginală la art. 267, lit. d) la art. 275 alin. (1) pct. 2, art. 294_1, alin. (4) la art. 305, alin. (6) și (7) la art. 306, alin. (5) la art. 315, alin. (5) la art. 335, alin. (10) la art. 353, alin. (6) la art. 364, alin. (10) la art. 396, alin. (10) la art. 399, alin. (4) la art. 403, alin. (4_1) la art. 439, alin. (5) la art. 466, art. 474_1, art. 477_1, cap. I_1 după art. 488, cu art. 488_1 - 488_6, lit. d) la art. 501 alin. (1), art. 501_1, cap. IX după art. 549 cu art. 549_1, alin. (6) la art. 553, alin. (1_1) la art. 556, alin. (2_1) la art. 556, alin. (10) la art. 557, art. 581_1 după titlul secțiunii I a cap. III al titlului V al Părții speciale, secțiunea I_1 după art. 582, alin. (5) la art. 599;
abrogă art. 24 alin. (3), art. 25 alin. (4), art. 26 alin. (4), art. 102 alin. (5), art. 111 alin. (2) lit. g), art. 116 alin. (5), art. 124 alin. (6) și (7), art. 129 alin. (2), art. 155, art. 170 alin. (3), art. 174 alin. (3), art. 210 alin. (4), art. 215 alin. (10) - (15), art. 241 alin. (1) lit. e) - g), art. 261 alin. (6), art. 283 alin. (4) lit. j), art. 286 alin. (3), art. 353 alin. (5), art. 361 alin. (1), art. 388 alin. (5), art. 438 alin. (1) pct. 2-6, 9, 10, 13 și 14, art. 480 alin. (3), art. 506 alin. (3) și alin. (5), art. 512, art. 523 alin. (1) lit. e), art. 590 alin. (3)

3 modificări prin

O.U.G. nr. 3/2014

M. Of. nr. 98/7 feb. 2014

Ordonanță de urgență pentru luarea unor măsuri de implementare necesare aplicării Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru implementarea altor acte normative

modifică art. 56 alin. (3) lit. b), art. 206 alin. (1) și (2), art. 309 alin. (1), art. 474_1, art. 477_1;
introduce alin. (6) la art. 56, cap. III_1 cu art. 425_1

4 admisă excepție de neconst. prin

D.C.C. nr. 599/2014

M. Of. nr. 886/5 dec. 2014

Decizia nr. 599 din 21 octombrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. f) și art. 341 alin. (5)-(8) din Codul de procedură penală

Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 341 alin. (5) și constată că soluția legislativă potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra plângerii „fără participarea petentului, a procurorului și a intimaților” este neconstituțională.

5 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 641/2014	M. Of. nr. 887/5 dec. 2014	admite excepția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art. 347 alin. (3) raportate la cele ale art. 344 alin. (4), art. 345 alin. (1) și art. 346 alin. (1) sunt neconstituționale
6 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 641/2014	M. Of. nr. 887/5 dec. 2014	admite excepția de neconstituționalitate și constată că soluția legislativă cuprinsă în art. 345 alin. (1) și în art. 346 alin. (1), potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță „fără participarea procurorului și a inculpatului”, este neconstituțională
7 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 641/2014	M. Of. nr. 887/5 dec. 2014	dispozițiile art. 344 alin. (4) sunt neconstituționale
8 modificări prin	O.U.G. nr. 82/2014	M. Of. nr. 911/15 dec. 2014	modifică art. 216 alin. (3); introduce alin. (7) la art. 207, alin. (5) la art. 208, art. 215_1
9 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 712/2014	M. Of. nr. 33/15 ian. 2015	art. 211-217
10 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 663/2014	M. Of. nr. 52/22 ian. 2015	constată că soluția legislativă cuprinsă în art. 341 alin. (10) potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță „fără participarea procurorului și a inculpatului” este neconstituțională
11 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 76/2015	M. Of. nr. 174/13 mar. 2015	constată că soluția legislativă de excludere a procurorului de la dezbaterea contradictorie a probelor cuprinsă în art. 374 alin. (7) teza a doua este neconstituțională
12 modificări prin	D.C.C. nr. 166/2015	M. Of. nr. 264/21 apr. 2015	suspendă pentru 45 zile dispozițiile art. 549_1 alin. (2) (termenul se împlinește la 4 iunie 2015) după care operează dispozițiile art. 147 din Constituție
13 admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 166/2015	M. Of. nr. 264/21 apr. 2015	și constată că soluția legislativă cuprinsă în art. 549_1 alin. (5), potrivit căreia instanța ierarhic superioară ori completul competent se pronunță „fără participarea procurorului și a persoanelor prevăzute la alin. (2)” este neconstituțională

14 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 166/2015 M. Of. nr. 264/21 apr. 2015
Decizia nr. 166 din 17 martie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 54, art. 344 alin. (3) și (4), art. 346 alin. (3) și (7), art. 347 și art. 549_1 din Codul de procedură penală

constată că soluția legislativă cuprinsă în art. 549_1 alin. (3), potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță „în camera de consiliu, fără participarea procurorului ori a persoanelor prevăzute la alin. (2)” este neconstituțională

15 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 166/2015 M. Of. nr. 264/21 apr. 2015
Decizia nr. 166 din 17 martie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 54, art. 344 alin. (3) și (4), art. 346 alin. (3) și (7), art. 347 și art. 549_1 din Codul de procedură penală

art. 549_1 alin. (2)

Lege privind Codul penal

Decizia ICCJ nr. 2/2014 - M.Of. nr. 3019 din 30 apr. 2014(art. 5);Decizia ICCJ nr. 1/2014- M.Of. nr. 349/13 mai 2014(art. 6, art. 39);Decizia ICCJ nr. 4/2014 - M.Of. nr. 434/13 iun. 2014(art. 129 alin. (2) lit. b));Decizia ICCJ nr. 5/2014- M.Of. nr. 470/26 iun. 2014(art. 9);Decizia ICCJ nr. 6/2014- M.Of. nr. 471/26 iun. 2014(art. 6 alin.(1));Decizia ICCJ nr. 7/2014- M.Of. nr. 471/26 iun. 2014(art. 6);Decizia ICCJ nr. 8/2014- M.Of. nr. 473/27 iun. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 14/2014- M.Of. nr. 525/15 iul. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 14/2014- M.Of. nr. 546/23 iul. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia I.C.C.J. nr. 20/2014 - M.Of. nr. 766/22 oct. 2014(art. 175 alin. (2) teza întâi));Decizia ICCJ nr. 21/2014- M.Of. nr. 829/13 nov. 2014(art. 5 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 26/2014- M.Of. nr. 24/13 ian. 2015(art. 175 alin. (1) lit. c) și alin. (2));Decizia ICCJ nr. 1/2015-M.Of. nr. 105/10 feb. 2015(art. 308));Decizia ICCJ nr. 4/2015- M.Of. nr. 244/9 apr. 2015(art. 196 alin. (1))

1 promulgată prin D. nr. 1211/2009 M. Of. nr. 510/24 iul. 2009

Decret pentru promulgarea Legii privind Codul penal

2 modificări prin L. nr. 27/2012 M. Of. nr. 180/20 mar. 2012
Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al
României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

*modifică art. 153 alin. (2), art. 161 alin. (2);
introduce alin. (3) la art. 153, alin. (3) la art. 161*

3 completat prin L. nr. 63/2012 M. Of. nr. 258/19 apr. 2012
Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al
României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

introduce lit. e) la art. 108, art. 112_1

Notă: v. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 118 din Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 118 și 118_2 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 112 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 112 și 112_1 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă.

4 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind
Codul penal

*la data de 1 februarie 2014, modifică art. 9 alin. (3), art. 61 alin. (3), art. 64 alin. (5) lit. b), art. 65 alin. (1), (2) și (4), art. 80 alin. (2) lit. d), art. 82, art. 83 alin. (4), art. 85 alin. (3) și (4), art. 93 alin. (4), art. 98 alin. (1), art. 101 alin. (4), art. 106, art. 116 alin. (2), art. 144 alin. (1) și (2), art. 155 alin. (4), art. 175 alin. (1) lit. c), art. 182 lit. e), art. 210, art. 211 alin. (2), art. 231, art. 234 alin. (2), art. 289 alin. (1), art. 292 alin. (1), art. 294 lit. c), art. 302 alin. (6), art. 308 alin. (1), art. 344, art. 345, art. 391 alin. (2), art. 416 alin. (3), art. 430;
introduce lit. d) la art. 75 alin. (1), lit. g) la art. 294, alin. (7) la art. 302, alin. (6) și (7) la art. 342, alin. (3) la art. 407, lit. h) la art. 443 alin. (1);
abrogă art. 101 alin. (6), art. 139 alin. (3)*

Decizia ICCJ nr. 4/2014 - M.Of. nr. 434/13 iun. 2014

5 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 265/2014 M. Of. nr. 372/20 mai 2014
Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal

dispozițiile art. 5 sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.

6 admisă excepție
de neconst. prin

D.C.C. nr. 508/2014

M. Of. nr. 843/19 nov. 2014

Decizia nr. 508 din 7 octombrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal

prevederile art. 159 alin. (3) sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit

7 modificări prin

L. nr. 159/2014

M. Of. nr. 887/5 dec. 2014

Lege pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal

abrogă art. 276

8 admisă excepție
de neconst. prin

D.C.C. nr. 732/2014

M. Of. nr. 69/27 ian. 2015

Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal

constată că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) este neconstituțională

9 admisă excepție
de neconst. prin

D.C.C. nr. 11/2015

M. Of. nr. 102/9 feb. 2015

Decizia nr. 11 din 15 ianuarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal

dispozițiile art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012